

Seat No. : _____

DE-105

December-2013

M.A. Sem.-III

SOC-505 : EA : Sociology

(Social Movement in India)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- સૂચના :** (1) બધા પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો.
Instruction : Answer **all** the questions.
(2) તમામ પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.
All questions carry equal marks.
(3) પ્રશ્નોના ઉત્તર ક્રમમાં લખવા.
Write the answer of questions in order.

1. સામાજિક આંદોલનનો અર્થ અને વ્યાખ્યા લખો. સામાજિક આંદોલનમાં વર્ગ અને જ્ઞાતિની ભૂમિકાની ચર્ચા કરો.
Write definition and meaning of social movement. Discuss role of caste and class in social movement.

અથવા/OR

સામાજિક આંદોલનનાં નેતૃત્વના પ્રકારો દર્શાવો. આંદોલનમાં નેતાની ભૂમિકા સમજાવો.
State the types of Leadership in social movement. Explain role of leader in movement.

2. સામાજિક આંદોલનના નેતા અને સમૂહના સંબંધોની ચર્ચા કરો. “આંદોલનની સફળતા સફળ નેતૃત્વ છે.” કેવી રીતે ?
Discuss relations between group and leader of social movement. Explain, how successes of movement is successful leadership.

અથવા/OR

ભારતમાં સામાજિક આંદોલનમાં નેતૃત્વ વર્ગીય નથી. ટૂંકમાં ચર્ચા કરો.
Discuss in brief, leadership of social movement in India are not on the basis of class.

3. સામાજિક આંદોલન અને કાર્લ માર્ક્સનો સિદ્ધાંત વિગતે લખો.
Write in detail, theory of Karl Marx and social movement.

અથવા/OR

નોંધ લખો :

Write note :

- (1) સાપેક્ષિત વંચિતતાનો સિદ્ધાંત.
Theory of relative deprivation
(2) તણાવનો સિદ્ધાંત.
Strain theory

4. “દલિત આંદોલન એ પ્રતિકારાત્મક આંદોલન છે.” દલિત આંદોલનમાં ડૉ. આંબેડકરની ભૂમિકા દ્વારા સમજાવો.

Explain through role of Dr. Ambedkar in Dalit movement that, Dalit Movement is a movement of protest.

અથવા/OR

ભારતમાં પર્યાવરણીય આંદોલનની જરૂરિયાત શા માટે છે ? ચિપકો આંદોલન વિશે લખો.

Why, Environment Movement is required in India. Write about CHIPKO movement.

5. ટૂંકમાં જવાબ લખો :

Write short notes :

- (1) ટર્નર અને કિલીયન દ્વારા સામાજિક આંદોલનના કયા ચાર લક્ષણો દર્શાવાયા છે ? લખો.
Write, which four characteristics of social movement were indicated by Turner and Killian.
- (2) મેક્સ વેબરે આદર્શ નેતૃત્વના કયા પ્રકારો દર્શાવ્યા છે ?
Which were the ideal types of leadership given by Max weber ?
- (3) સામાજિક પરિવર્તન વર્ગસંઘર્ષ દ્વારા પણ થઈ શકે છે. આ વિધાન કોણે કર્યું છે ?
Who has made this statement that social movement can be brought about by class struggle ?
- (4) 1875માં મહાત્મા જ્યોતિરાવ ફૂલેએ કયા સમાજની સ્થાપના કરી ?
In 1875, which society were established (started) by Mahatma Jyoti Rao phule ?
- (5) એમ.એસ.એ. રાવ દ્વારા અપાયેલી સામાજિક આંદોલનની વ્યાખ્યા લખો.
Write definition of social movement given by M.S.A. Rao.
- (6) મકનજી કુબેર મકવાણા એ ગુજરાતમાં કઈ ચળવળ ચલાવી હતી ?
Which movement were lead by Makanji Kuber Makwana in Gujarat ?
- (7) “સામાજિક આંદોલન જીવનની નવી વ્યવસ્થા ગોઠવવા કરાયેલું સામૂહિક સાહસ છે.” આ વ્યાખ્યા આપનારનું નામ લખો.
Name, who has define that, “Social movement is collective action to establish a new order of life”.